

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Голова приймальної комісії
Житомирського державного
університету імені Івана Франка

проф. Киричук Г. Є.

22 березня

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фаховий іспит (Журналістика)

ДЛЯ ВСТУПУ НА ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

06 Журналістика. 061 Журналістика

СКОРОЧЕНИЙ ТЕРМІН НАВЧАННЯ

Пояснювальна записка

Програму вступного іспиту (нормативна частина) підготовлено відповідно до галузевих стандартів вищої освіти, що регламентують зміст освітньо-професійної програми та засобів діагностики якості підготовки бакалавра в галузі знань 06 Журналістика. 061 Журналістика, укладена на основі складених та затверджених кафедрою журналістики та дидактичної філології навчальних програм для освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» з фахових навчальних дисциплін й покликана:

- 📖 виявити рівень знань основних понять та термінів з фахових предметів;
- 📖 виявити рівень володіння фактичним матеріалом та рівень розуміння фахових курсів;
- 📖 вміння зв'язно, логічно й аргументовано викладати думки, доводити свої твердження;
- 📖 використовувати теоретичні знання на практиці;
- 📖 володіння навичками редагування текстів.

Програма (нормативна частина) містить змістові модулі нормативних навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки освітньо-професійної підготовки бакалавра. Нормативна частина програми «Історія, теорія і практика журналістики та редакційно-видавничої справи» базується на матеріалі таких фахових предметів: «Журналістика» «Публіцистика», «Інформаційна політика та безпека», «Політична журналістика», «Журналістська етика», «Історія видавничої справи» «Видавнича справа за рубежом», «Теорія видавничої справи та редагування» «Квалілогія видання», «Масова комунікація» «Соціологія громадської думки», «Редакторсько-видавничий фах» «Дисципліна спеціалізації (періодичні та книжкові видання, електронні видання)», «Редактор-видавець в умовах ринку» «Видавничий бізнес», «Редакторсько-видавничий фах» «Редакторські професії».

У списку рекомендованих джерел, що додається до програми, наведено перелік сучасної наукової спеціальної літератури.

ЦИКЛИ ФАХОВИХ ПРЕДМЕТІВ

Для успішного складання вступного екзамену студентам необхідно орієнтуватися в таких темах:

«Журналістика» –

- Студенти повинні знати:
- історію української публіцистики;
- особливості української публіцистики в контексті розвитку світової публіцистики;
- життєвий і творчий шлях українських письменників, які підготували цілий ряд публіцистичних матеріалів;
- публіцистичні матеріали українських письменників та елементи теоретичних понять у курсі вивчення журналістики.
- поняття інформаційної політики. Шляхи і форми реалізації державної інформаційної політики.
- ідеологічні, політичні, законодавчі та організаційні аспекти державної інформаційної політики.
- інформаційне (постіндустріальне) суспільство як новітній етап цивілізаційного розвитку.
- національний інформаційний простір: сучасний стан та проблеми.
- поняття інформаційної безпеки, її джерела та завдання.
- захист інформації. Класифікація інформації за ступенем таємності.
- кіберзлочинність як чинник державної інформаційної політики України.
- інформаційні війни і національна безпека.
- основні напрямки інформаційної політики держави;
- особливості інформаційної небезпеки, інформаційних війн;
- теорію та практику постіндустріального (інформаційного) суспільства;
- українське законодавство у сфері інформаційної політики та безпеки.
- розвиток політичної журналістики в новітній період історії України.
- політична журналістика як професійна спеціалізація. Нормативне регулювання в політичній журналістиці.
- висвітлення політичних кампаній у ЗМІ.
- твір політичної журналістики.
- сутність журналістської етики.
- етико-правові механізми саморегуляції та регуляції в журналістиці: світовий та український досвід.
- журналістська етика та інформаційна культура.
- журналістська етика в пореформену епоху.

«Історія видавничої справи» –

- сучасний стан світового книговидання;
- книговидавничий бізнес та періодика за рубежем;
- літературні премії світу та їх вплив на читальську аудиторію
- міжнародні книжкові ярмарки і форуми
- сучасний стан видавничої справи у Білорусі;
- сучасний стан видавничої справи у Польщі;
- сучасний стан видавничої справи у Росії;
- сучасний стан книговидавничої галузі у Великобританії;

- сучасний стан книговидавничої галузі у Німеччині;
- сучасний стан видавничої справи у Франції;
- сучасний стан видавничої справи в Італії;
- сучасний стан видавничої справи в Іспанії;
- видавничий комплекс США.

«Теорія видавничої справи та редагування» –

- вплив стандартизації на якість та культуру видань;
- дизайн як складова сучасних якісних видань;
- роль новітніх комп'ютерних технологій у створенні якісних видань;
- блок якісного поліграфічного виконання як складова культури сучасних видань;
- вимоги до якості готових видань;
- естетика та естетичні вимоги до поліграфічної продукції;
- дитячі видання українських видавництв різних вікових груп;
- державні санітарні норми і правила, гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей;
- наукові та науково-популярні видання;
- супроводжувальний, додатково-допоміжний текст;
- якість довідково-пошукової системи у виданні;
- оформлення титульних сторінок книжкових видань;
- якісний та неякісний текст у навчальних виданнях;
- підготовка видавничого оригіналу навчальних видань;
- якісне та неякісне поліграфічне виконання видань (папір, палітурні матеріали, брошурування, поліграфічне відтворення текстового блоку чи ілюстративного матеріалу);
- якість замовленої поліграфічної продукції;
- нормативно-правові офіційні документи у сфері видавничої діяльності;
- критерії оцінки якості видавничої продукції;
- критерії ідентифікації видавця та видавничої продукції;
- теоретичні основи контролю якості

«Масова комунікація» –

- громадська думка як соціальний феномен та об'єкт соціології.
- структура, функції та динаміка громадської думки.
- основні чинники формування, форми прояву та критерії ідентифікації громадської думки.
- методологічне та методичне забезпечення досліджень громадської думки.
- особливості громадської думки у посткомуністичних суспільствах.
- загальні основи соціології громадської думки;
- теоретико-практичні аспекти громадської думки у дослідженнях вітчизняних та зарубіжних вчених;
- основні теоретичні підходи до аналізу громадської думки;
- специфіку застосування соціологічних методів до аналізу громадської думки.

«Редакторсько-видавничий фах» –

- періодичні видання;

- спеціальний газетний випуск (макет, тематичне наповнення);
- цільова аудиторія, тематика випуску, специфіка художнього оформлення видання;
- громадсько-політична газета;
- спеціалізована газета;
- макет та тематичне наповнення газетних видань;
- види журнальних видань: громадсько-політичне; наукове; науково-популярне; виробничо-практичне; популярне; літературно-художнє; реферативне;
- специфіка різних видів журнальних видань;
- календарі та експрес-інформація;
- види календарів: табель-календар; відривний; календар книжкового типу; календар знаменних дат;
- книжкові видання;
- види видань за структурою – одностомне видання, багатотомне видання
- видання, які входять до книжкових серій;
- титульні сторінки, вихідні дані одностомних та багатотомних видань;
- види видань за цільовим призначенням;
- наукове та науково-популярне видання;
- структурний аспект та змістовий аспект книжкового видання;
- специфіка дизайну та оформлення наукових та науково-популярних видань,
- редакційно-видавничі норми та стандарти;
- аспекти взаємин між автором та видавництвом;
- аспекти взаємин між видавництвом та поліграфічним підприємством;
- законодавча база України, яка безпосередньо стосується видавничої діяльності та авторського права;
- положення важливих міжнародно-правових документів міжнародних організацій, що регламентують видавничу діяльність.
- структура сучасної веб-редакції.

«Редактор-видавець в умовах ринку» —

- визначення поняття «стратегія розвитку підприємства видавничої галузі» і «тактика її здійснення»;
- окреслення цільових характеристик діяльності видавництва на ринку;
- формування виробничої програми видавництва та її реалізації, ресурсного забезпечення виробничої програми;
- визначення складових ресурсного потенціалу видавництва та пошук шляхів його ефективного використання;
- визначення понять: поточні витрати видавництва; собівартість видавничої продукції; собівартість видів продукції; склад поточних витрат; вивчення методів та прийомів аналізу; планування витрат підприємства;
- визначення поняття механізму формування та використання доходів і прибутків підприємства від різних напрямів його діяльності (виробничої, комерційної, зовнішньоекономічної, фінансової, інвестиційної та ін.);
- оцінка ефективності господарської діяльності та пошук шляхів її підвищення;
- оцінка конкурентоспроможності підприємства та його продукції

- поняття видавничого бізнесу та основні тенденції його розвитку;
- започаткування діяльності у сфері видавничого бізнесу;
- корпоративна соціальна відповідальність видавничого бізнесу;
- просування видавничої продукції на ринку;
- управління видавничим бізнесом;
- фінанси суб'єктів видавничого бізнесу;
- теорія і практика ведення переговорів. Діловий етикет;
- процес створення та державної реєстрації видавництва;
- політика соціальної відповідальності суб'єкта видавничого бізнесу;
- рекламна кампанія певного видавництва;
- промоція певного видавництва;
- методи просування видань в мережі Інтернет;
- стратегічне управління видавничим бізнесом;
- фінансовий план видавництва;
- оподаткування видавничого бізнесу;
- оцінка фінансового стану видавництва

«Редакторсько-видавничий фах» —

- особливості роботи редактора на всіх етапах редакційно-видавничого процесу;
- організацію сучасного редакційного процесу;
- роль редактора як головної відповідальної особи за якість підготовленого до друку видання;
- основні етапи редакторського аналізу та обов'язки редактора на кожному із них;
- методи редагування;
- особливості роботи над текстом;
- структуру редакторського аналізу;
- основні вимоги щодо правки тексту;
- психологічні засади роботи над текстом;
- законодавчо-правову базу для редагування.
- підготовка випуску видання;
- співпраця, трансформація конфліктів;
- структура редакції;
- перспективне планування;
- тенденції розвитку видавничої справи в Україні і світі;
- законодавчі акти щодо видавничої справи у практиці діяльності редактор-видавця;
- тематика, мова та географія випуску різних видань;
- типи сучасних редакцій та видавничих підрозділів;
- різні види видавничої продукції;
- формати різних видів видань;
- змістова, вступна та заключна частини видання;
- національні й видавничі стандарти.

тележурналістики.

6. Охарактеризувати виникнення інтернет-ЗМІ на теренах України, сучасні провідні українські он-лайн видання та конвергенція мас-медіа.

7. Охарактеризувати розвиток публіцистики незалежної України, назвати імена провідних публіцистів сучасності.

8. Взаємодія Інтернет та традиційних ЗМІ.

9. Характеристика українського інтернет-простору.

10. Інтернет як феномен культури.

11. Поняття інформації, комунікації, масової інформації, масової комунікації.

12. Актуальність, оперативність, злободенність інформації.

13. Джерела інформації, канали поширення інформації.

14. Поняття «масова аудиторія».

15. Особливості радіопередач наприкінці ХХ – початку ХХІ століття.

16. Сучасний стан і тенденції розвитку світової журналістики.

17. Глобальні телевізійні мережі, глобальні інформаційні мережі

18. Головні соціальні завдання журналістики.

19. Гуманізм – основний принцип журналістської діяльності.

20. Журналіст як дослідник і митець.

21. Творчість у журналістиці.

22. Права і обов'язки журналістів.

23. Шляхи професійного зростання в редакціях ЗМК.

24. Вплив преси на громадську свідомість та на органи соціального управління.

25. Досягнення сучасного українського журналістськознавства.

26. Теоретичні знання і повсякденна репортерська робота.

27. Визначити зміст поняття «полеміка у журналістиці», жанрову специфіку полемічності твору.

Волошенко, За науковою редакцією В. В. Різуна. – К.: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.

3. Іванова О. Місцева преса: посібник для ЗМІ. Як регіональним журналістам працювати за часів нових медіа та кризи демократії. / О. Іванова, О. Мойсеєва, Н. Стеблина. – К.: ТОВ Бізнесполіграф, 2019. – 232 с.

4. Жалько В.О. Журналістика та основи редакторської майстерності : навч. пос. / В.О. Жалько. К.: Знання, 2012. – 271 с.

5. Карпенко В. Журналістська творчість. Теоретично-методичні та практичні засади підручник / Віталій Карпенко. – К.: Університет «Україна», 2012. – 164 с.

6. Партико З.В. Основи редагування Друге видання, перероблене і доповнене. Львів. Видавництво Львівської політехніки, 2017. – 332 с.

7. Шевченко В. Е. Художньо-технічне редагування. підручник / Вікторія Шевченко. – К. Видавель Палівода А. В., 2010. – 516 с.

Додаткова література

1. Башманівський В.І. Навчаємось основ журналістики: навч.-метод. посіб. / В.І. Башманівський, С. А. Чорна. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. – 160 с.

2. Журнали “Друкарство”, “Книжковий огляд”, “Книжник Ревю”, “Друж&Книга”, “Папітра друку”, “Поліграфія”.

3. Золотухін Д.Ю. Біла книга спеціальних операцій проти України 2014-2018 / Д.Ю. Золотухін. – К., 2018. – 384 с.

4. Карпенко В. Основи редакторської майстерності. Теорія, методика, практика : підручник / Віталій Карпенко. – К.: Університет «Україна», 2007. – 430 с.

5. Кушнір Р.О. Великий оратор, або Як говорити так, щоб Вам аплодували стоячи / Р.О. Кушнір. – Дрогобич: Коло, 2013. – 256 с.

6. Лизанчук В.В. Радіожурналістика: засади функціонування. Підручник / В. В. Лизанчук. Львів: ПАІС, 2000. – 366 с.

12. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підруч. для студ. факульту 0303 «журналістика та інформація» / В. В. Різун. — К. : Видавничий центр "Просвіта", 2008. — 260 с.

Інтернет ресурси

1. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://itbis.zd.edu.ua/cgi-bin/itbis64r_11/cgiitbis_64.exe
2. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://ridpuchniki.ws/>.
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.dnrb.gov.ua.
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>

Голова атестаційної комісії:

Валерій БАШМАНІВСЬКИЙ – кандидат філологічних наук,
доцент, завідувач кафедри журналістики та медіаційної філології